

Kobiety częściej chorują na schorzenia autoimmunologiczne

29 maja 2023

Mężczyźni chorują dwukrotnie częściej na nowotwory niż kobiety, panie zdecydowanie częściej cierpią za to na schorzenia autoimmunologiczne – twierdzi genetyk dr n. med. Paula Dobosz.

Dodaje, że ważne są nie tylko geny, ale także styl życia. A w tym zakresie lepiej wypadają kobiety, które bardziej dbają o zdrowie.

Zdaniem specjalistki, która pracuje w Instytucie Genetyki Uniwersytetu Warszawskiego, część predyspozycji genetycznych jest związana z mutacjami w genach położonych w chromosomie X. Jak tłumaczyła podczas konferencji prasowej „Zdrowie mężczyzny 2023”, wpływają one na to, że mężczyźni częściej cierpią na daltonizm, hemofilię, dystrofię mięśniową oraz agammaglobulinemię – pierwotny niedobór odporności (wywołowany całkowitym brakiem przeciwciał i śladową obecnością limfocytów B).

U kobiet występują dwa chromosomy X, dzięki czemu mutacja w jakimś fragmencie DNA, znajdującym się w jednym z nich, może być rekompensowana prawidłowym genem w drugim. U mężczyzn występuje chromosom X i Y, stąd mniejsze tego rodzaju możliwości kompensacyjne.

Inne różnice genetyczne między kobietami i mężczyznami, jak również między poszczególnymi osobami w ramach tej samej płci, mogą być związane tzw. polimorfizm pojedynczego genu (SNP). Tak określa się zmienność sekwencji DNA polegającą na zmianie pojedynczego nukleotydu (A, T, C lub G). „Są to jednak jedynie subtelne różnice” – zaznaczyła dr Paula Dobosz.

Różnice w tym zakresie między obu płciami występują w

odniesieniu do cholesterolu i trójglicerydów, czyli lipidów wpływających na ryzyko chorób sercowo-naczyniowych. Jednak poziom tych lipidów w znacznym stopniu zależy od stylu życia, głównie od diety i aktywności fizycznej.

Specjalistka, która jest autorką książki „Fakty i mity genetyki nowotworów”, uważa, że w samej sekwencji DNA nie ma aż tak dużych różnic między kobietami i mężczyznami. Bardziej natomiast można się ich doszukiwać w samej ekspresji genów i kodowanych przez nie białek.

„Wykazano, że aż 6 500 genów wykazuje różnice w ekspresji w zależności od płci” – przypomniała. Dotyczą one fragmentów DNA wpływających na skórę i tkankę tłuszczową, mięśnie szkieletowe oraz piersi i laktację. Jednak ekspresja genów też może zależeć od stylu życia i wpływu środowiska.

Ogólnie zaobserwowano, że mężczyźni częściej cierpią na schorzenia neurodegeneracyjne, takie jak choroba Parkinsona. Zdaniem dr Dobosz nieco inny może być u nich przebieg tej choroby – u mężczyzn z parkinsonizmem częściej zdarzają się zaburzenia snu i mowy oraz ekspresji twarzy (mimiki). U mężczyzn czterokrotnie częściej stwierdza się też autyzm i prawie półtorakrotnie częściej występuje schizofrenia, i to z większym nasileniem objawów. Oprócz tego dwukrotnie częściej wykazują oni tzw. zachowania dyssocjalne, charakteryzujące się większą bezwzględnością, brakiem empatii i niezdolnością do odczuwania winy.

„Jednak największe różnice między obu płciami w tym zakresie związane są z funkcjonowaniem układu immunologicznego” – zaznacza dr Paula Dobosz. Wynika to z tego, że u kobiet system immunologiczny jest bardziej aktywny, co z kolei skutkuje tym, że w niektórych sytuacjach zaczyna atakować komórki własnego organizmu.

Zdarza się to na przykład wtedy, gdy pomyli on patogeny atakujące organizm z własnymi komórkami. Dochodzi wtedy do

rozwoju chorób autoimmunologicznych, takich jak choroba Hashimoto czy choroba Gravesa-Basedowa – schorzenia powodujące uszkodzenia tarczycy przez własne przeciwciała. Kobiety częściej chorują też na stwardnienie rozsiane, reumatoidalne zapalenie stawów oraz cukrzycę typu 1.

Kobiety są jednak bardziej odporne na choroby zakaźne i lepiej reagują na szczepionki ochronne. Lepiej na przykład zwalczają wirusa HIV wywołującego AIDS. Mężczyźni bez względu na wiek są natomiast bardziej podatni na gruźlicę oraz infekcje wirusowe górnych i dolnych dróg oddechowych.

Mniej aktywny układ immunologiczny sprawia, że płeć męska wykazuje również dwukrotnie większe ryzyko zachorowania na nowotworowy. Mężczyźni częściej chorują na raka żołądka, przełyku, wątroby, pęcherza moczowego, jelita grubego, a także czerniaka (nowotwór skóry) oraz nowotwory jamy ustnej, głowy i szyi.

Dr Paula Dobosz zwraca jednak uwagę, że podatność na różnego typu choroby, w tym choroby nowotworowe, w znacznym stopniu zależy od stylu życia. „Wiele nowotworów, takich jak rak płuca i wątroby, związanych jest z paleniem tytoniu i nadużywaniem alkoholu” – zaznacza.

Specjalistka dodaje, że mężczyźni rzadziej niż kobiety się badają i chodzą do lekarza. „Jeśli zatem mogę czegoś im życzyć to częstszych wizyt u lekarza” – dodaje.

Autorstwo: Zbigniew Wojtasiński (PAP)

Źródło: NaukawPolsce.pl